

	Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer
Ink.	1994-02-17
Dnr.	310-1148-1994

**Angående byggnadsminnesförklaring av en byggnad på
Boktryckaren 2 i Eksjö**

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Länsstyrelsen förklarar enligt 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m (KML) gatuhuset utmed Nygatan på Boktryckaren 2 i Eksjö för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

1. Byggnaden får inte rivras, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att byggnadens kulturhistoriska värde inte minskar.
3. Fastigheten får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras utan Länsstyrelsens tillstånd. Området skall hållas i sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte förvanskas.

Enligt 3 kap 21 § samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

Länsstyrelsen beslutar att gatuhuset utefter Västerlånggatan på Boktryckaren 2 inte skall förklaras för byggnadsminne.

BAKGRUND M M

Länsstyrelsen väckte den 15 december 1992 frågan om byggnadsminnesförklaring av bl.a. två byggnader på Boktryckaren 2 i Eksjö.

Av utredningen framgår i huvudsak följande.

Fastigheten är bebyggd med ett boningshus utefter Nygatan och ett boningshus utefter Västerlånggatan.

Byggnaden utefter Nygatan är uppförd av timmer i två

KULTUR G KME BESLUT AF211080

Postadress
551 86 Jönköping

Besöksadress
Hamngatan 4

Telefon
036-15 70 00 vx

Telefax
036-12 15 58

Faxgöra
3 51 76-7

BESLUT

1994-02-14

221-11080-92

våningar med gatufasad av fasspontpanel och gårdsfasad av locklistpanel. Byggnadens fönster är av tvåluftstyp med en spröjs i varje båge. Fönstrens foder är släta. Bottenvåningens fönsteromfattningar har överstycken med spjälor och överliggare. Genom byggnaden går en körport med en sentida trägrind. Byggnaden har ett sadeltak belagt med enkupiga bruna betongpannor. Takets tre skorstenar är murade av tegel. Byggnaden vilar på en sockel av sten som delvis är putsad.

Byggnaden utefter Nygatan uppfördes troligen omkring 1878 och gatufasaden är sedan dess i allt väsentligt oförändrad.

Byggnaden utefter Västerlånggatan är uppförd av sten i två och en halv våning med fasad av brun puts. Byggnadens fönster är av tvåluftstyp med mittpost. Mot väster finns fyra balkonger med fronter av sinuskorrugerad plåt. Byggnadens körport och huvudentré har bruna dörrblad med diagonal fasspontpanel och spröjsade fönster. Byggnadens tak är brutet och belagt med svart falsplåt. Byggnaden vilar på en putsad stensockel.

Byggnaden utefter Västerlånggatan ritades 1916 av arkitekten Oskar Öberg, Jönköping. Sedan uppförandet har bl.a. byggnadens fönster och balkonger förändrats.

Det område inom vilket byggnaderna är belägna har av Riksantikvarieämbetet och Länsstyrelsen ansetts vara ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde enligt 3 kap 1 § KML.

Vid Länsstyrelsens preliminära bedömning har förutsättning för byggnadsminnesförklaring av de två byggnaderna syntts föreligga. Därför har Länsstyrelsen den 11 februari 1993 upprättat förslag till skyddsforeskrifter.

Riksantikvarieämbetet har i yttrande den 13 maj 1993 tillstyrkt en byggnadsminnesförklaring av byggnaden utefter Nygatan samt i yttrande den 15 maj 1993 avstyrkt en byggnadsminnesförklaring av byggnaden utefter Västerlånggatan.

Eksjö kommun har tillstyrkt förslaget till byggnadsminnesförklaring av byggnaden utefter Nygatan.

Fastighetens ägare, Övrabo,
har i yttrande godkänt en byggnadsminnesförklaring av byggnaden utefter Nygatan.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Enligt 3 kap 1 § KML får en byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde förklaras för byggnadsminne.

Byggnaden utefter Nygatan är främst vad gäller exteriören mot gatan ett välbevarat exempel på ett bostadshus från 1800-talets senare hälft. Byggnaden har därför ett stort kulturhistoriskt värde. Byggnaden utefter Västerlånggatan är ett exempel på ett bostadshus i sten, vilket uppförts under 1910-talet, men förändrats senare. Byggnaden har ett kulturhistoriskt värde. Ingen av de två byggnaderna kan emellertid sägas vara synnerligen märklig enligt nyss nämnt lagrum.

Byggnaden utmed Nygatan ingår dock som ett betydelsefullt element i stadsmiljön norr om Stora Torget. Denna miljö omfattar bl.a. en ytterst välbevarad trähusbebyggelse inom den senmedeltida stadsplanen.

Enligt Länsstyrelsens bedömning får miljön i denna del av Eksjö stadskärna anses utgöra ett sådant bebyggelseområde som avses i lagrummet. Skäl föreligger därför att förklara den aktuella byggnaden utefter Nygatan, såsom ingående i detta område, för byggnadsminne.

Byggnaden utefter Västerlånggatan kan emellertid inte sägas bidra till det aktuella bebyggelseområdets helhetskaraktär, som man vill bevara. Den har ej heller något större kulturhistoriskt värde i sig. Byggnaden skall därför inte förklaras för byggnadsminne.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet har enligt 3 kap 10 § KML rätt till ersättning av staten om skyddsföreskrifter

1. utgör hinder för rivning av byggnad och skadan därav är betydande i förhållande till värdet av berörd del av fastigheten eller
2. på annat sätt innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten.

Medför skyddsföreskrifter att synnerligt men uppkommer vid användning av fastigheten, är staten skyldig att lösa fastigheten om ägaren beger det.

För byggnadens, utefter Nygatan, bevarande skall det av

BESLUT

1994-02-14

221-11080-92

Länsstyrelsen den 11 februari 1993 upprättade förslaget till skyddsföreskrifter gälla vad avser byggnaden utefter Nygatan och den omkringliggande tomten. Länsstyrelsen bedömer därvid att skyddsföreskrifterna ej skall medföra ersättningsskyldighet gentemot ägare eller innehavare av särskild rätt. Ej heller kan föreskrifterna anses medföra att synnerligt men uppkommer vid användningen av fastigheten.

ÖVRIGT

Länsstyrelsen lämnar i förekommande fall råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaden och vårderna av det omkringliggande området.

Ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter får ske endast om det föreligger särskilda skäl för sådan ändring. Ansökan om ändring prövas av Länsstyrelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Kammarrätten i Jönköping genom skrivelse till Länsstyrelsen - se bilaga (formulär 1).

I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket länsråd Bo Landholm beslutat och länsantikvarie Per-Olof Ringquist varit föredragande har även bitr länsarkitekt Niklas Aronsson och förste länsassessor Claes von Sydow deltagit.

Bo Landholm

Per-Olof Ringquist

Kopia till:
Riksantikvarieämbetet, delg kv, laga kraftbevis
Länsmuseet
Eksjö kommun
Inskrivningsmyndigheten, laga kraftbevis
Kulturmiljöenheten
CvS

Till Grendel
Lagare

